

't Lopend Vuurtje

magazine voor Duinoord

nr. 237

april 2023

Tachtig jaar na het Haagse Achterhuis	4
Van A naar B - Vier generaties garage Hardeman	14
Duinoord in debat	15
Werkbezoek wethouder	15
13 mei 2023 Buurtactie Tegelwippen	21
 The expat pages	22

Kinderopvang in de buurt!

Op zoek naar kinderopvang? Kom eens een kijkje nemen bij onze locaties Onno Dak en Anne Dak in Duinoord en Regentessekwartier.

Onno Dak - Kindcentrum Boldingh

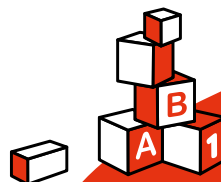
- Fonkelnieuwe locatie en een unieke samenwerking met Nutsschool M.M. Boldingh
- Je kunt hier terecht voor **kinderdagverblijf**, **peuteropvang** en **BSO**
- We eten tussen de middag warme biologische maaltijden
- We bieden een uitgebreid activiteitenprogramma met een eigen kunstatelier en kookatelier
- We hebben een natuurlijke buitenruimte en een grote gymzaal om lekker te ravotten

Anne Dak - Koningin Emmakade

- Gelegen in een karakteristiek pand
- We werken samen met de Galvani-, de Annie MG Schmidt-, de Spiegel- en de Da Costa school
- Je kunt hier terecht voor **kinderdagverblijf** en **BSO**
- We eten tussen de middag warme biologische maaltijden
- We bieden wekelijks dansles voor de peuters
- Op dinsdag zwemles bij de Waterthor

Nieuwsgierig?

Kom kennismaken! Schrijf je in voor een rondleiding op onze website www.dakkindercentra.nl of bel onze afdeling Klantadvies op 088 750 91 10.

DAK kindercentra

In dit nummer

Tachtig jaar na het Haagse	
Achterhuis	4
Vervanging kademuren Conradkade	7
Sunny Court Festival 2023	7
Vol Leven	8
Overlast	9
Duurzaam Duinoord	10
Little Miss Sangria	11
Buurtgenoten	12
Duinoordse Vrouwen Club	13
Van A naar B - Vier generaties	
garage Hardeman	14
Duinoord in debat	15
Werkbezoek wethouder	15
't Culturele Vuurtje	16
Vlaggenwacht herdenking 1 jaar	
oorlog in Oekraïne	16
De wereld van scharrel- en bio-	
logische slagerij 't Oude Ambacht	18
Open Ateliers Duinoord e.o.	19
13 mei 2023 Buurtactie Tegelwippen	
Duinoord - tegels eruit, plantjes erin	21
The expat pages	22

Beste Buurtgenoten

Het voorjaar is dan wel misschien koud en nat van start gegaan maar alle reacties naar aanleiding van ons vorige nummer en de bijdragen voor dit nummer waren weer hartverwarmend. Deze editie start met een verslag van de ontroerende herdenking van 80 jaar het Haagse Achterhuis. Verder vertellen wij u graag over het uitgestelde 25-jarig jubileum van biologische slagerij 't Oude Ambacht. Daarnaast berichten we over de Kroatische levensvreugde bij ons in de wijk. Werkgroep Duurzaam Duinoord heeft een pilot opgezet om duurzaamheid per straat aan te pakken. Ook dit jaar is er weer de actie tegelwippen.

Graag geven we hier een update over de vrijwilligers van boekhandel Colette. In ons vorige nummer berichtten we over een groep enthousiaste buurtgenoten die wekelijks kapotte boeken repareren. Er zijn veel reacties en meerdere vrijwilligers gekomen naar aanleiding van dit artikel. Intussen kunnen we u melden dat het boekenreparatieteam weer onderdak heeft gevonden in ons Trefcentrum, dankzij een vruchtbaar overleg tussen het bestuur van het Bewonersoverleg en de penningmeester van Stichting Antiquariaat Colette. Er zijn goede afspraken gemaakt, zodat het vrijwilligersteam weer veel boeken een tweede leven kan geven.

De redactie krijgt regelmatig berichten over hondenpoep op de stoep, fietsen die bijvoorbeeld vlak voor blindenoversteekplaatsen worden geparkeerd of vuil dat naast de ondergrondse restafvalcontainers (ORAC's) wordt geplaatst. Het Bit-team schrijft erover en informeert ons waar en hoe wij melding kunnen maken van overlast.

We wensen u veel leesplezier. Dank voor alle bijdragen en natuurlijk ook voor het verspreiden van ons blad.

De redactie

Colofon

't Lopend Vuurtje is een uitgave van Stichting Bewonersoverleg Duinoord. 't Lopend Vuurtje verschijnt 5x per jaar en wordt gratis huis-aan-huis bezorgd in Duinoord. Belangstellenden buiten Duinoord kunnen zich abonneren door € 15,- per jaar (= 5 nummers) over te maken op rekening NL46 INGB 0003 9305 05 t.n.v. Stichting Bewonersoverleg Duinoord o.v.v. naam en adres.

De standpunten die in 't Lopend Vuurtje zijn verwoord, zijn niet automatisch het standpunt van Stichting Bewonersoverleg Duinoord.
© Auteursrecht Stichting Bewonersoverleg Duinoord

Redactie: Kitty Bos, Sandra van Dijk, Traysi Smith, Marcel Tieleman en Michael Toorop

Eindredactie: Kitty Bos

Tekstredactie: Gesien Bruins

Aan dit nummer werkten mee: Dimf de Bekker, Willemijn van Gent, Jana de Heer, Veronica Hekking, Naomi Hirschfeld, Jelle de Jong, Michiel Riegen, Werkgroep Duurzaam Duinoord, Werkgroep Groen Duinoord, Werkgroep OAD

Foto omslag: Loek Bos

Vormgeving: Mike van der Geest | Geste ontwerp

Druk: Drukkerij Quantas / Oplage: 4.900

Verspreiding: vrijwilligers Bewonersoverleg Duinoord

Adverteren
Informatie over de mogelijkheden en de tarieven: bewonersoverleg@duinoord-den Haag.nl

Aanleveren kopij

Bijdragen voor 't Lopend Vuurtje en de website zijn welkom. Inleveren van kopij via het mailadres: redactie@duinoord-den Haag.nl. De redactie heeft het recht om zonder opgave van redenen bijdragen in te korten, te weigeren of redactioneel aan te passen.

Deadline kopij: nr. 238 / 17 mei, nr. 239 / 16 augustus

Bewonersoverleg Duinoord

Trefcentrum: Sweelinckplein 42, tel. 070 346 7191
Postadres: Sweelinckplein 42, 2517 GP Den Haag
E-mail: bewonersoverleg@duinoord-den Haag.nl
Website: www.duinoord-den Haag.nl

 @boDuinoord

 boDuinoord

 duinoord

Stichting Bewonersoverleg Duinoord heeft ten doel een goed woon-, leef- en werkklimaat in de wijk te bevorderen.

Bestuur

voorzitter: Gerard Lucius
voorzitter@duinoord-den Haag.nl

secretaris: Paul Melessen
secretaris@duinoord-den Haag.nl

penningmeester: Loek van Noort
penningmeester@duinoord-den Haag.nl

bestuursleden: Bart Draese, Nils Nijdam, Evelyne Romswinkel, Natalie Speet
bewonersoverleg@duinoord-den Haag.nl
administratieve ondersteuning: Christine Ruha
bewonersoverleg@duinoord-den Haag.nl
tel. 070 346 7191 (maandag- & woensdagochtend)

Werkgroepen

zie: www.duinoord-den Haag.nl/werkgroepen

Vrienden van Duinoord

Word ook Vriend(in) van Duinoord met een gift op rekening NL60 INGB 0000 8299 39 t.n.v. Stichting Vrienden van Duinoord, Den Haag.

Nuttige informatie

Politiebureau Scheveningen

Nieuwe Parklaan 250, tel. 070 424 5011
Diverse aangiftes: www.politie.nl/haaglanden

Wijkagent Anje Veentjer

tel. 0900 8844, anje.veentjer@politie.nl

Stadsdeelkantoor Scheveningen

Scheveningseweg 303, tel. 14070

Meldingen openbare ruimte

www.denhaag.nl, tel. 14070

Meldpunt Graffiti

meldpuntgraffiti@den Haag.nl, tel. 070 353 4605

Welzijn Scheveningen

Prins Mauritslaan 82, tel. 070 416 2020

Ouderenadviseurs en Bezoek aan huis

ouderenadviseurs@welzijnscheveningen.nl
tel. 070 416 2020

Telefooncirkel

Elke ochtend (behalve zo) tussen 9-10 uur gebeld worden? tel. 070 416 2020
ouderenadviseurs@welzijnscheveningen.nl

Wijkbus 'stap in'

Ouderen en mindervaliden in het Zeeheldenkwartier, Archipelbuurt, Willemspark en Duinoord kunnen gebruik maken van de wijkbus. Voor € 22,- per kwartaal (met partner of begeleider € 30,-) heeft u een abonnement op deze vrijwilligersdienst. Wanneer u abonnee bent kunt u een dag van tevoren bellen, tussen 09:00-10:00 uur, naar het meldpunt en de bus staat op het afgesproken tijdstip voor u klaar. tel. 070 352 0416 (ook voor meer informatie)

Tachtig jaar na het Haagse Achterhuis

Tachtig jaar geleden, in de nacht van 22 op 23 maart 1943, vond de inval plaats door de Sicherheitspolizei in het huis van Mies Walbeehm aan de Reinkenstraat 19. De jaarlijkse herdenking heeft daarom dit jaar een speciale betekenis met bijzondere gasten. Vierentwintig joodse onderduikers werden met geweld afgevoerd naar de Scheveningse gevangenis en via Westerbork naar het concentratiekamp Sobibor, waar allen de dood vonden in de gaskamers.

Op 23 maart om elf uur in de ochtend groeperen de leerlingen van groep acht van de Da Costaschool zich met juf Annerie Boekhout op de stoep voor het oorlogsmonumentje boven de ingang van nummer 19. Tussen de belangstellenden zien we rabbijn Soetendorp die 21 jaar geleden met burgemeester Wim Deetman het monument onthulde. Ook burgemeester Jan van Zanen is present, evenals een achterklein-kind van een joodse onderduiker die bij Mies onderdak vond en kort voor de inval werd overgebracht naar een ander adres.

Bijzondere bezoekers

De meest markante aanwezigen zijn ongetwijfeld de twee buitengewoon moedige zussen, Ute Sterr en Almuth Salentijn, kleindochters van Fritz Koch, als 'Kriminalsekretär der Sicherheitspolizei' verantwoordelijk voor de inval. Zowel Annerie Boekhout, burgemeester Van Zanen als rabbijn Soetendorp prijzen de zussen voor hun bijzondere dapperheid. De ceremonie krijgt mede door de aanwezigheid en de speeches van de bovengenoemde gasten een uitzonderlijk karakter. Allen benadrukken het belang van het blijven herdenken en hekelen racisme en uitsluiting als bron van vervolging en mogelijk zelfs genocide. Vooral de aansprekende woorden van hoop door

rabbijn Soetendorp ontroeren vele aanwezigen. In het Duits spreekt hij de kleindochters toe, hij roemt hun moed als een teken van hoop in het nieuwe Duitsland.

Lise, Sarah en Flore van groep acht lezen de namen en de leeftijden voor van de 24 joodse onderduikers die op 23 maart worden afgevoerd. De oudste is bijna 79 jaar en de jongste is een baby van nog geen 7 maanden. Sepp leest het gedicht "Als ik aan de Joden denk" en Isa leest het gedicht "1 minuut stilte". Alle kinderen zingen een Jiddische canon, steken hun meegebrachte bloem in een vaas en Fee sluit zingend af met Leonard Cohens 'Hallelujah', zichzelf begeleidend op haar cello.

Interview met Ute Sterr en Almuth Salentijn

Na afloop van de ceremonie mag de redactie van 't Lopend Vuurtje Ute en Almuth interviewen. Almuth is jurist in Wuppertal en 53 jaar. Ute is onderwijzeres in Bonn en 51 jaar. Over het huiveringwekkende verleden van hun opa is hun tot 2016 niets bekend. Binnen de familie wordt er nooit over gesproken. Wel is bekend dat Fritz Koch na de oorlog in gevangenschap verblijft. Men verkeert in de veronderstelling dat het krijgsgeschiedenis betreft, als militair. Het is onduidelijk wat Knut Koch, de vader van Ute en Almuth, heeft geweten. Knut is 10 jaar als zijn vader Fritz Koch uit de gevangenis komt. Grootvader Fritz sterft in 1978, de meisjes zijn dan 9 en 7 jaar. Pas na de dood van hun moeder stuiten ze bij het leegruimen van het ouderlijk huis op hun onbekende documenten.

Bij navraag wijzen familieleden hen op een boek van een Auschwitz-overlevende, waarin de naam van hun opa zou worden genoemd. Een voetnoot in dit boek

brengt hen op het spoor van Friedrich Weinreb, de vermoedelijke verrader van de onderduikers aan de Reinkenstraat. Ook dit boek is antiquarisch nog verkrijgbaar, en zo komen Ute en Almuth stukje bij beetje achter het duistere, gruwelijke verleden van hun opa. Het is een schok voor de vrouwen, die vooral herinneringen aan hun opa hebben als een toegewijde grootvader die met hen op stap ging en hun graag sprookjes vertelde. Het laat de zussen niet los.

Ze reizen naar Den Haag, ze raadplegen het Nationaal Archief en het archief van het NIOD en komen steeds meer details te weten over de rol van hun opa, Fritz Koch. In de oorlogsjaren is hij coördinator van het 'Judenreferat IVB' in Nederland, onderdeel van de SD en Sicherheitspolizei, gevestigd in Villa Windekind aan de Nieuwe Parklaan in Den Haag. Zij lezen over zijn rol bij de inval in de Reinkenstraat, zoeken contact met de Da Costaschool, leren Annerie Boekhout kennen en zijn op 23 maart aanwezig bij de herdenkingsceremonie.

De bijeenkomst emotioneert hen zichtbaar, vooral de woorden van rabbijn Soetendorp treffen hen diep.

Zij beklemtonen hoezeer zij het Nazisme verafschuwen en de rol van hun grootvader verfoeien. Het is zoals de rabbijn al zei: "het verleden kunnen we niet veranderen, de toekomst wel". Ook willen zij graag kwijt hoezeer ze het waarderen dat de Da Costaschool deze herdenking jaarlijks organiseert.

Fritz Koch werd na de oorlog in Nederland tot een gevangenisstraf van tien jaar veroordeeld wegens misdaden tegen de menselijkheid. Na zeven jaar kwam hij vrij en kon hij ondanks zijn veroordeling weer gaan werken bij de Kriminalpolizei.

Achterkleinkind Colette

Het huis van Mies Walbeehm in de Reinkenstraat is in de oorlogsjaren een doorgangshuis. Onderduikers verblijven er tijdelijk, terwijl het verzet onderdak voor hen zoekt op een veilig adres, elders in Nederland. Bij de ceremonie op 23 maart 2023 is Colette aanwezig, een achterkleinkind van Mietje Pool-Capel, die op 23 maart 1943 is meegenomen door de Sicherheitsdienst. In totaal vijf familieleden van Colette over drie generaties hebben tijdelijk onderdak gekregen bij Mies. Mietjes zoon en zijn vrouw waren al eerder van dit onderduikadres vertrokken naar elders. Ook de broer van Mietjes schoondochter heeft het geluk gehad dat zijn zwager hem een paar uur voor de noodlottige inval heeft opgehaald van Reinkenstraat 19.

Voorgeschiedenis

Adriana Groen, bijgenaamd Sano, werkt als zestienjarige Scheveningse vissersdochter bij Mies Walbeehm als hulp in de huishouding. Tijdens de oorlogsjaren

wordt de jeugdige, dappere Sano het contact met de buitenwereld. Onverschrokken koopt zij dagelijks alle benodigde levensmiddelen voor de onderduikers bij winkels buiten de buurt, verdeeld over de stad, bij steeds wisselende leveranciers. Als zij op die fatale 23e maart arriveert in de Reinkenstraat en de afzetting ziet rondom het huis van Mies, slaat haar de schrik om het hart. Zij vlucht voor haar leven, weg van de plaats des onheils en verscheurt de

boodschappenbriefjes. Deze handeling staat voor beeldhouwer Loek Bos symbool voor de verscheurde levens van de joodse medeburgers en onderduikers in de Tweede Wereldoorlog. Hij verbeeldt dit door op bronzen flarden van verscheurde papiertjes de namen te graveren van de onderduikers, die hier 80 jaar geleden zijn opgepakt en weggevoerd.

Kitty Bos

1 minuut stilte

- 1 minuut stilte, voor alle Joden
- 1 minuut stilte, voor alle doden
- 1 minuut stilte, voor helpende mensen
- 1 minuut stilte, voor hopen en wensen
- 1 minuut stilte, voor al die erge dingen
- 1 minuut stilte, voor vrijheid en zingen
- 1 minuut stilte, voor de vrouw die ging tot het extreem
- 1 minuut stilte, voor Sara Maria Walbeehm.

21 jaar geleden heeft Herman Nijboer, initiatiefnemer van het herdenkingsmonument, in nauwe samenwerking met Roelof Veenstra, een brochure geschreven met informatie over Mies Walbeehm, het Haagse Achterhuis en de weergave van een interview met Adriana Groen. De brochure is verkrijgbaar bij **Antiquariaat Colette** in de Reinkenstraat en bij de **Da Costaschool** in de Hollanderstraat.

Goed geïnformeerd en gedegen voorbereid.

In ons gratis boekje "Een nieuwe start..." leest u snel en eenvoudig de belangrijkste ins en outs over scheiden. Vol met tips en praktische informatie. In heldere, duidelijke taal.

Wilt u het boekje ook kosteloos ontvangen? Bel direct met de Scheidingsplanner Den Haag voor uw exemplaar.

Wij maken uw nieuwe financiële toekomst transparant, inzichtelijk en kijken samen met u vooruit zodat u na uw scheiding een nieuwe start kunt maken.

scheidingsplanner.nl

Kantoor Den Haag T 070 - 360 70 00
Beeklaan 389-A 2562 AZ Den Haag

de Scheidingsplanner
Plan je nieuwe toekomst!

Firma A. H. Kerkhof & Zn
Uitvaartzorg sinds 1892

Dienstverlening op maat
door uitvoering van:

- levensbeschouwings- en geloofsgebruiken en individuele wensen

Vrije keuze:

- begraafplaats of crematorium
- kerk, aula of locatie voor dienst/samenkomst
- plaats van opbaring

Thuisopbaring volgens uw wensen met de juiste zorg en middelen

Uitvaartcentrum naar uw keuze met ons advies

Voorzorg:

- wensenformulier / codicil / adviesgesprek
- kostenbegroting n.a.v. uw wensen

**Groot Hertoginnelaan 227
2517 ET 's-Gravenhage**
firma@kerkhof-uitvaartzorg.nl
www.kerkhof-uitvaartzorg.nl
070 345 16 76

*Zorgvuldige aandacht en professionaliteit,
al vier generaties een familietraditie*

Gastheer/vrouw gezocht

Heb je zin om enkele ochtenden in de week onze trainers en deelnemers te ontvangen bij aanvang van onze trainingen?

- 1 tot 4 ochtenden per week
- Van 8.00 tot 9.30/10.00 uur
- Enthousiast team
- Leuke vergoeding
- Trainingen volgen tegen kostprijs
- Vrij tijdens schoolvakanties

Interesse?

Bel of mail met Nicolette:
06-24759512
Nicolette@jbbx.nl

www.JBBX.nl

Laan van Meerdervoort 187

JBBX
BRENGT JE IN BEWEGING

Goed bewegen? Kom naar de oefentherapeut!

(ook zonder verwijzing)

Praktijk voor Houding & Beweging
Joseph Ledelstraat 84 | 2518 KM Den Haag | 070 346 66 54
www.praktijkvoorhoudingenbeweging.nl

O.a. bij klachten van: rug, bekken, heup/knie, nek/schouders,
werkhouding, spanning, hoofdpijn, oefentherapie voor kinderen;
ParkinsonNet; lessen fit door goed bewegen

**Matzinger
Eversdijk**
Notarissen

Alexander Gogelweg 32
2517 JJ Den Haag

T (070) 35 88 000
F (070) 35 88 707

E notaris@matzingereversdijk.nl
I www.matzingereversdijk.nl

Vervanging kademuren Conradkade

De kademuren in Den Haag verkeren in slechte staat. Op stadsniveau zal in totaal 20 km kade worden vervangen. Voor de oorzaak moeten we een eind terug in de tijd. De kademuren hebben een houten fundering en zijn gebouwd rond 1900. Dat hout begint nu te rotten en moet worden vervangen, zo ook aan de Conradkade.

De woonbootbewoners aan de Conradkade ontvingen vorig jaar een nieuwsbrief met informatie over de werkzaamheden ter vervanging van de

De vertraging is gedeeltelijk van technische aard. De kades die er het slechtst aan toe zijn komen het eerst aan bod.

en de in het talud opgenomen kabels en (riool)leidingen. In het nieuwe talud moeten deze ook weer worden opgenomen. Het ontwerp voor de kadeconstructie bleek daardoor ingewikkelder dan was aangenomen. Voorts is het wachten op een stikstofvergunning. De vereiste aanvraag is nog niet rond, omdat er aanvullende informatie moet worden aangeleverd.

Met de bewoners van de woonboten aan de Conradkade heeft de projectleider regelmatig contact. Ook voor de bewoners aan de Suezkade heeft dit gevolgen. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden steeds vier woonboten verplaatst naar hun kant van het Verversingskanaal. De bewoners van deze kade en direct omwonenden krijgen daarover op termijn een nieuwsbrief. In ieder geval is op dit moment duidelijk dat de werkzaamheden dit jaar niet zullen starten. "Dat wordt op zijn vroegst begin 2024", meldt de projectleider.

Werkgroep Groen Duinoord
Veronica Hekking

Vervangen kademuur Conradkade

Nieuwsbrief 01 - april 2022

kademuur, waarin werd gemeld dat het werk zou starten in het voorjaar van 2023. Maar helaas loopt het anders. "Die planning is sinds oktober vorig jaar al niet meer actueel. Sinds februari van dit jaar is de vertraging nog verder toegenomen", schrijft de projectleider van het gemeentelijk ingenieursbureau.

Nu is de kademuur van de Conradkade aan de beurt, het stuk tussen de Laan van Meerdervoort en de Groot Hertoginnelaan. Te zien is dat het jaagpad langs de woonarken is verzakt. Dit deel is er slecht aan toe doordat de schuine kademuur veel te lijden heeft gehad van de langsdenderende trams

Sunny Court Festival 2023

Festival voor en door de wijk

Dit jaar staat er weer een festival op stapel en wel op zaterdag 9 september 2023. De organisatie is bezig om middelen te vinden om het festival te kunnen organiseren en een programma samen te stellen. Het evenement krijgt dit jaar zowel een middag- als een avondprogrammering.

Tijdens deze editie worden muzikale wijkbewoners actief betrokken bij de invulling van het middagprogramma. Getalenteerde muzikanten uit de wijk, jong en oud,

roepen we op om zich aan te melden om 's middags deel te nemen met een optreden. Solo, met een muziekmaatje, de muzikschool, een gelegenheidsorkest(je), muziek en zang, alleen zang, alles is mogelijk.

In de avond zal het programma ingevuld worden door (semi)professionele musici.

Dus houd zaterdag 9 september alvast vrij in uw agenda!

De redactie

Sunny
Court
FESTIVAL

Oproep:

Muzikale talenten uit de wijk (van alle leeftijden) die op **zaterdagmiddag 9 september** willen optreden zijn van harte welkom om zich aan te melden via: info@sunnycourtfestival.nl

Wonen in Frankrijk en Joegoslavië

Wie wel eens een toeristische brochure over Kroatië heeft gezien, herkent misschien de slogan 'Full of life' oftewel 'Vol leven'. Wie met onze buurtgenoot Nataša Salaji spreekt, begrijpt waarom Kroatië zich vereenzelvigd met levensvreugde. Gepassioneerd kan ze vertellen over de mooiste streken, dorpjes en weggetjes in dit prachtige land, maar ook over het eten en vooral de wijn.

De moeder van Nataša was van Oostenrijkse afkomst en haar vader een Slowaak. Door het werk van haar moeder kwam het gezin in het Franse Straatsburg terecht, waar Nataša werd geboren. Toen zij 10 jaar oud was, verhuisden ze naar

het voormalige Joegoslavië, het land van de oma van Nataša. Van het goede leven in Frankrijk kwamen ze in een land waar voedsel op de bon was en veel niet voor handen was. Net toen ze ging studeren brak de onafhankelijkheidsoorlog uit en stond het leven een paar jaar in het teken van deze oorlog, tot het moment dat Kroatië onafhankelijk werd.

Toch heeft Nataša prachtige en vooral warme herinneringen aan haar moederland. Het leven werd na de oorlog snel beter. In 2013 trad Kroatië toe tot de EU en per 1 januari jongstleden werd de euro ingevoerd.

Wonen in Duinoord

Nataša ging werken in de farmaceutische industrie en organiseerde als officemanager alle reizen, congressen en bijeenkomsten voor het bedrijf. Zo leerde ze de kneepjes van de reisindustrie en alle toeristische ins en outs goed kennen. Op een van deze congressen leerde ze haar Nederlandse echtgenoot kennen. Ze kregen ruim tien jaar geleden een zoontje en toen hij naar de lagere school moest, zag zij zich voor de keuze geplaatst: of in Kroatië blijven of naar Nederland gaan. Tot die tijd reisden ze heen en weer. Helaas voor Nataša was permanent wonen in Kroatië moeilijk voor het werk van haar man. Als medicus is hij terecht gekomen in de farmaceutische industrie voor het onderzoek naar en de ontwikkeling van nieuwe medicijnen. Voor zijn werk was Nederland een veel betere uitgangspositie, dus kwam het jonge gezin naar Den Haag. Sinds 2017 wonen ze met veel plezier in Duinoord.

Nederlands spreken

Nataša spreekt best een aardig woordje Nederlands maar van oefenen komt het niet zo vaak. Met veel plezier vertelt ze dat wanneer ze in de winkels in de Reinkenstraat komt, mensen automatisch Engels met haar gaan praten als ze met een Kroatisch accent goedemorgen of goedemiddag zegt.

Hun zoontje gaat naar de Da Costaschool in de Hollanderstraat. Hier is Nataša een van de overblijfmoeders. Van de kinderen leert ze beter Nederlands. Soms lachen de kinderen wel eens om haar Nederlands, maar luisteren en praten zij met engelen-geduld Nederlands met Nataša. Ze vindt het geweldig.

De eerste jaren in Nederland heeft Nataša vooral voor haar gezin gezorgd. Een baan vinden was niet zo makkelijk, dus besloot ze haar kennis en talenten aan te wenden voor een eigen bedrijf. Per slot van rekening zijn er in Nederland zo'n 1,7 miljoen eenmanszaken. In Nederland kun je het makkelijk proberen. Lukt het niet dan is dat geen schande. Je probeert het opnieuw of neemt een baan. In Kroatië werkt dat anders. Lukt het niet met je eigen zaak,

dan wordt dat door de ondernemer en door zijn of haar omgeving als een schande of nederlaag ervaren. Nataša vindt het sowieso heerlijk dat iedereen in Nederland kan doen waar hij of zij zin in heeft. Het leven is wat dat betreft veel relaxter hier dan in Kroatië. Waar ze wel aan moest wennen zijn de familiebanden en de manier van leven met familie en vrienden. Een soort Yin en Yang als je Nederland met Kroatië vergelijkt. In haar moederland wonen familieleden vaak bij elkaar in huis. Als het nodig is en het kan, wordt er gewoon een verdieping op het huis gezet, of je familieleden wonen in je straat. Al je vrienden en kennissen wonen in dezelfde wijk. Ergens enkele tientallen kilometers verderop gaan werken is hoogst ongebruikelijk. Knus en vertrouwd bij elkaar leven. In Nederland zie je vaker dat families over het hele land verspreid zijn.

"De wijn wordt, als die op fles is, tot twee jaar bewaard tussen het koraal in de zee op een diepte van 20 meter."

Moj Kroatië

Enkele jaren geleden startte Nataša haar bedrijf 'Moj Kroatië' (mijn Kroatië). Ze organiseert groeps- en individuele reizen naar Kroatië of geeft reisadviezen. Maar wie veel reist, heeft ook belangstelling voor de lokale keuren en wijnen. Vooral dat laatste heeft haar grote belangstelling. Kroatië is al sinds de tijd van de oude Grieken een wijnproducerend land. Met een bijzonder geschikt klimaat zijn er zo'n 17.000 wijnhuizen actief, die wijndruiven op maar liefst 60.000 hectare grond verbouwen.

Nataša richt zich vooral op wijnen die gemaakt zijn met typisch Kroatische druivenrassen. Een hiervan is de Malvazija druif. Deze van oorsprong Griekse druif wordt tussen de rozen en vlierbloesem geplant en wordt gebruikt voor het maken van witte wijn. Voor de rode wijn gebruikt men vaak de Plavac Mali druif. Dit is een druivensoort

die voornamelijk geteeld wordt langs de Dalmatische kust van Kroatië. De naam refereert aan de kleine blauwe druiven die de wijnstokken produceren. In het Kroatisch verwijst plavac naar de kleur blauw en mali betekent klein. Deze druif groeit in rotsachtige grond en is verwant aan de Zinfandel druif. Andere typisch Kroatische druivensoorten zijn bijvoorbeeld de Pošip en de Babić.

Over de wijnen en druiven kan Nataša interessante verhalen vertellen. Zo is er een wijn die Testament Coral Babić heet. De wijn wordt, als die op fles is, tot twee jaar bewaard tussen het koraal in de zee op een diepte van 20 meter. De temperatuur is hier constant 15 graden en het is er donker. Eenmaal weer op het land worden de flessen in een mooi kistje gedaan en de sporen van de zee zijn goed zichtbaar op de fles.

Enthousiast vertelt Nataša verder over de geneugten van het leven en de prachtige mogelijkheden die 'njena' Kroatië (haar Kroatië) levensgenieters kan bieden. Een land vol leven.

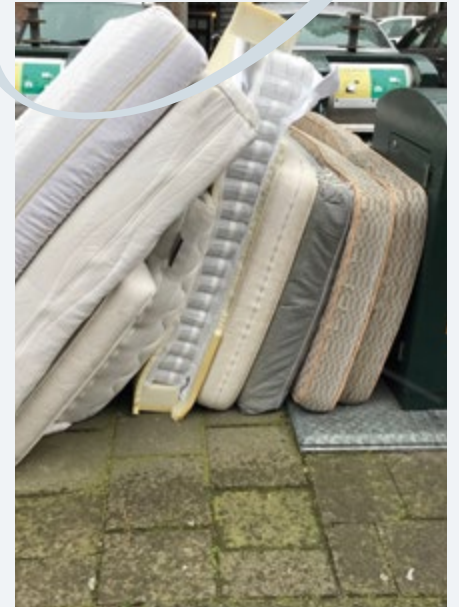
Michael Toorop

Meer informatie over reizen naar en wijnen uit Kroatië: www.mojkroatie.nl
Laan van Meerdervoort 99

Overlast

Het Buurt Informatie Team Duinoord loopt regelmatig door alle straten van de wijk. We horen daarbij vaak over overlast op straat.

Een van de zaken die we regelmatig tegenkomen zijn bijplaatsingen naast de ORAC's.

Dit is uiteraard niet de bedoeling, want het is onhygiënisch en onesthetisch. En hoewel de meeste ORAC's in onze wijk geadopteerd zijn door buurtbewoners, staan ook zij hier vaak machteloos.

Alleen gezamenlijk kunnen we deze overlast helpen bestrijden.

Wat kunt u zelf doen? BIT Duinoord heeft de ervaring dat gemelde klachten snel worden opgepakt. Maak er gebruik van.

Adressen waar klachten kunnen worden gemeld:

- het emailadres bit@duinoord-den Haag.nl
Het BIT heeft rechtstreeks contact met Daniël van der Haar, de buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) van Duinoord.
- de app BuitenBeter
- de app MyCleanCity
- de website www.scheveningenmeldt.nl

Dimf de Bekker en Michiel Riegen,
coördinatoren BIT Duinoord

Duurzaam Duinoord

Een duurzaam Duinoord begint in de Dwarsdoorsnedestraat

Krachten bundelen bij verduurzamen van woningen levert prijsvoordeel op. Daarom dit artikel over de Dwarsdoorsnedestraat.

Veel bewoners willen hun huis verduurzamen. Sommigen gaan zelf aan de slag, anderen roepen de hulp in van bijvoorbeeld een aannemer of een vrijwillige energiecoach. Er is echter ook een grote groep mensen die niet weet waar ze moeten beginnen. Doordat vrijwel iedereen alleen aan de slag gaat, is er weinig kennisuitwisseling en mis je de prijsvoordelen van gezamenlijk inkopen. Daarom is Duurzaam Duinoord gestart met de Dwarsdoorsnedestraat. Dit project heeft als doel om met een gezamenlijke aanpak de bewoners te helpen hun huizen te verduurzamen en zo hun energierekening te verlagen en het comfort van hun woningen te verhogen. Om ervaring op te doen met de straat-aanpak is binnen stadsdeel Scheveningen eerst gezocht naar straten die representatief zijn voor het stadsdeel. Straten met een mix van huur-, koop- en coöperatiewoningen, verschillende energielabels, grote en kleine woningen. Eén zo'n straat ligt in Duinoord: de Voltastraat.

In één keer de hele straat verduurzamen

Met de straataanpak van de Dwarsdoorsnedestraat willen de Duinoordse energiecoaches samen met de bewoners in één keer een hele straat aanpakken, ongeacht of het om een koop-, huur- of coöperatiewoning gaat. Op deze manier kunnen ze op korte

termijn kleine maatregelen doorvoeren en op lange termijn inzetten op grotere zaken, zoals vloerisolatie, isolatieglas, zonnepanelen en (hybride) warmtepompen. Met de bewoners zoeken de energiecoaches naar betrouwbare leveranciers en naar fondsen en subsidies waarmee de uitvoer bekostigd kan worden.

Eerst is de Voltastraat aan de beurt maar daarna kunnen ook andere straten waar bewoners enthousiast zijn om samen te werken aan de slag gaan met het verduurzamen van de woningen. De energiecoaches hopen dat iedereen kan en wil meedoen. Ze begrijpen dat er ook bewoners zullen zijn die niet willen aansluiten. Onderdeel van het project is hiervan te leren en te begrijpen wat de obstakels zijn, zodat hiervoor oplossingen gezocht kunnen worden. Voor bekende struikelblokken zoals financiering, niet-meewerkende huisbazen en het beschermd stadsgezicht zijn in de aanpak al allerlei oplossingen voorhanden.

Energiecoaches helpen bij het vinden van subsidies

Het verduurzamen van een woning kan een flinke investering zijn, en de kosten gaan vaak voor de baten. Een van de grootste uitdagingen is het vinden van financiering om deze investering te kunnen doen. Bovendien stijgen de

prijzen voor zowel arbeid als materialen snel, waardoor de kosten nog verder kunnen oplopen. Een ander probleem is dat het soms onduidelijk is waarvoor subsidies beschikbaar zijn en hoe je deze kunt aanvragen.

Gelukkig zijn er ook mogelijkheden om financiering te vinden. Energiecoaches kennen de route om de beschikbare subsidies te vinden. Ook kan het bundelen van de aanvragen van meerdere bureaus een prijsvoordeel opleveren.

Ook voor huurders en leden van VvE's

Een andere uitdaging bij het verduurzamen van woningen is dat er verschillende belangen spelen. Huurders zijn bijvoorbeeld afhankelijk van de huisbaas of VvE voor grote maatregelen. Het betrekken van alle partijen bij het verduurzamingsproces is daarom belangrijk.

Toch zijn er ook hier voldoende mogelijkheden. Zo kunnen kleine maatregelen altijd worden genomen en kunnen deze al veel opleveren. Het is daarbij belangrijk om de hele VvE - inclusief de eigenaren van de verhuurde woningen - te betrekken bij het verduurzamingsproces. Door een plan te maken waar iedereen profijt van heeft, kan er gezamenlijk worden gewerkt aan een duurzame woning.

Mogelijkheden in beschermd stadsgezicht

Een andere uitdaging bij het verduurzamen van woningen is het feit dat sommige regels belemmerend kunnen werken. Zo kan het onduidelijk zijn of er een vergunning nodig is en kan de vergunningaanvraag soms een lange doorlooptijd hebben.

Gelukkig kennen energiecoaches de wijk en hebben zij ervaring in het aanpakken van deze uitdagingen. Zo helpen zij in de afstemming met de afdeling Welstand van de gemeente om te kijken welke verduurzamingsmaatregelen binnen de regels passen. Ook weten zij welke maatregelen vergunningvrij zijn, zodat er geen onnodige tijd en kosten worden verspild aan vergunningaanvragen.

Werkgroep Duurzaam Duinoord
Jelle de Jong

Woon je in de Voltastraat en wil je meedoen? Stuur een mail naar info@dwarsdoorsnedestraat.nl. Wil jij ook je straat verduurzamen en heb je al een paar enthousiaste burens bijeen? Stuur alvast een mail naar info@dwarsdoorsnedestraat.nl en wie weet is jouw straat de volgende. Volg de ontwikkelingen op: www.dwarsdoorsnedestraat.nl

Little Miss Sangria

De Vriendelijkste Service van Den Haag

Chapeau!! Tijdens de jaarlijkse Haagse Horeca Beurs in de Grote Kerk in Den Haag eind 2022 heeft Little Miss Sangria de prestigieuze Horeca Award 'Vriendelijkste Service van Den Haag' gewonnen.

Eigenaren Jocelyn van der Moolen en Thanasis de Winter weten al dat ze genomineerd zijn in de categorie 'De Vriendelijkste Service' maar ze weten ook dat het moeilijk winnen zal worden. In hun startjaar zijn ze ook genomineerd geweest in de categorie 'Beste Nieuwkomer' en de

De prijs bestaat uit een fotoshoot, de diensten van een hospitality coach, € 500 te besteden bij Sligro en een fysieke plaquette die natuurlijk in het restaurant hangt. Jocelyn en Thanasis vinden het fantastisch dat ze hebben gewonnen. Ze zijn dankbaar dat zoveel klanten op hen hebben gestemd en zij werken er hard

concurrentie is stevig met 30 à 35 genomineerden, veelal grotere restaurants aan de Frederik Hendriklaan, aan de haven en in het stadscentrum. Ze besluiten er enthousiast voor te gaan, laten hun klanten weten dat ze op hen kunnen stemmen, want bij deze publieksprijs is het restaurant met de meeste stemmen de winnaar. De prestigieuze Gouden Pollepel heeft Little Miss Sangria al beloond met een 9 voor klantenservice. Toch zijn ze verrast als ze horen dat ze in de Top 5 staan. Twee dagen voor de officiële bekendmaking en prijsuitreiking ontvangen ze een e-mail met het verzoek aanwezig te zijn tijdens het evenement in de Grote Kerk omdat ze in de Top 2 staan. Met zoveel meer stemmen dan alle anderen in de Top 5 is de kans groot dat ze in de prijzen gaan vallen. Ze wonen de prijsuitreiking bij, verwachten niet te veel ervan, maar zijn dolblij als bekend wordt gemaakt dat zij de winnaar zijn van de Haagse Horeca Award 'De Vriendelijkste Bedienung van Den Haag'.

aan om hun restaurant speciaal te maken en te houden. Fijn is ook de extra publiciteit voor de Reinkenstraat - en precies het soort publiciteit dat gewenst is: het vriendelijkste restaurant in de vriendelijkste straat.

Tijdens het afronden van dit interview, was de redactie er getuige van dat Little Miss Sangria de beste klantenserviceprijs ook echt verdient. Er komt namelijk iemand binnen die de avond ervoor in het restaurant heeft gegeten. Jocelyn heeft tijdens het opruimen een hanger op de vloer gevonden die zij herkent. Ze belt de klant op, van wie ze denkt dat zij de eigenaar is. Haar klant is erg blij dat ze haar mooie hanger terug heeft. Dat is nog eens klantenservice.

Traysi Smith en Kitty Bos

www.littlemisssangria.nl
Reinkenstraat 61

Buurtgenoten

De Vereniging Vrienden van Den Haag: Vijftig jaar luis in de pels van het stadsbestuur

Toen Scheveningen Bad rond 1970 na jarenlange verkrotting grootscheeps herontwikkeld werd, dreigde ook het Kurhaus gesloopt te worden. Dit kon door verzet van de Haagse burgerij gelukkig worden voorkomen. Deze en soortgelijke ontwikkelingen leidden tot de oprichting in 1973 van de Vereniging Vrienden van Den Haag. Dat is dit jaar dus vijftig jaar geleden. De vereniging zet zich in voor de leefbaarheid in de stad in brede zin. 't Lopend Vuurtje vroeg zich af wat de Vrienden van Den Haag specifiek voor Duinoord hebben betekend en legde het oor te luisteren bij twee actieve leden, buurtgenoten Marijke Bruggeman en Piet-Hein Schoemaker.

De Vrienden van Den Haag en Duinoord

Ook Duinoord werd rond 1970 bedreigd. Zo waren er sloopplannen voor Sweelinckplein 9-15 om plaats te maken voor een groot en hoog kantoorgebouw. Protesten van wijkbewoners en een bezettingsactie hadden uiteindelijk resultaat: eind 1972 werd het Sweelinckplein op de Rijksmonumentenlijst geplaatst. Een paar maanden later werd de Vereniging Vrienden van Den Haag opgericht.

Al snel na de oprichting hebben de Vrienden zich verzet tegen sloop van de karakteristieke panden aan de Groot Hertoginnelaan waar de Duitse ambassade gebouwd zou worden. Helaas tevergeefs, de tijd was er kennelijk nog niet rijp voor. De vereniging steunde ook het verzet van bewoners aan het Verhulstplein tegen de megalomane hoogbouwplannen van toenmalig wethouder Norder, met als resultaat dat de menselijke maat toch nog enigszins behouden is gebleven. En de

Vrienden van Den Haag waren ook duidelijk zichtbaar aanwezig bij de demonstratie eind augustus van het afgelopen jaar bij het Krot van Kroatië aan de Groot Hertoginnelaan. Verder speelt er een aantal ontwikkelingen in de wijk waar de Vrienden de vinger aan de pols houden, zoals een na de restauratie ontbrekende dakbekroning van het Best Western Hotel, dakopbouwen die niet in de omgeving passen en de schreeuwende kleuren van de gevel van de nieuwe tandtechniekpraktijk in de Valeriusstraat, waar tot voor kort Albersen Muziek was gevestigd. En aan de randen van onze buurt houdt de vereniging de ontwikkelingen in de gaten bij de 'Berlagekerk' tegenover de Banstraat en de Martelaren van Gorcumkerk aan de Stadhouderslaan. Ten slotte, de Vrienden van Den Haag

hebben periodiek contact met de afdeling Monumentenzorg van de gemeente aan de hand van een 'gemeentebrede' lijst van bedreigde panden.

'50 jaar Vrienden van Den Haag' in Kunstzaal Van Heijningen vanaf 30 april

In Kunstzaal Van Heijningen op het Noordeinde 152 vindt van 30 april t/m 28 mei de grote kunsttentoonstelling '50 jaar Vrienden van Den Haag' plaats. In de galerie zullen schilderijen, etsen, gouaches, tekeningen, houtsnedes, beelden en portretpenningen met Den Haag als thema worden tentoongesteld. Zes werken hebben betrekking op Duinoord: gouaches van Evert Salis en olieverfschilderijen van Ton van Steenberghe en Hendrik Jan Visser. De overige deelnemers zijn Frans de Leef, Loek Bos, Hans Versfelt, Alex Verduijn de Boer, Gineke Zikken, John Sillevs, Willem Minderman, Wim Bettenhausen, Joanne Quispel, Jenny Dalenoord, Titus Meeuws en Jan Ledderhof.

Marcel Tielemans

www.kunstzaalvanheijningen.nl
www.vriendenvandenhaag.nl

Evert Salis, Waldeck Pyrmontkade, gouache 30x40 cm.

Duinoordse Vrouwen Club

Hofjeswandeling in Scheveningen

In Scheveningen bestaan diverse hofjes, onder andere in de Ankerstraat, de Korendijkstraat, het Hofje van Bette van Duijne in de Werfstraat, in de Zeilstraat

en nog meer hofjes in de Werfstraat. Het zijn pittoreske visserswoningen, in enkele hofjes zelfs met kleine voortuintjes. Soms zijn twee kleine

visserswoningen samengetrokken tot een woning. Eerder waren er in Duindorp ook het Pluvierhof, het Zeezwaluwhof en het Meeuwenhof, maar die zijn gesloopt.

Op woensdag 1 maart verzamelen de Duinoordse Vrouwen zich bij het Vissershof in de Scholstraat voor een wandeling langs deze Scheveningse Hofjes. Het is fris, maar de zon schijnt. De wandeling neemt een kleine vijf kwartier in beslag. Daarna wordt er, zoals gebruikelijk, samen geluncht. Dit keer heeft de organisatie gekozen voor Zarautz aan de Prins Willemstraat in Scheveningen.

De redactie

Een thuis vind je samen met Estata.

Met onze persoonlijke aandacht, ons unieke netwerk en brede aanbod zorgen wij ervoor dat jij krijgt waar je echt blij van wordt!

www.estata.nl

☎ 070 350 70 50 ✉ info@estata.nl

Robbert d'Hondt
NVM register
makelaar taxateur
& bouwkundig
ingenieur

ESTATA
MAKELAARS O.G.

Margot Koesen
NVM register
makelaar taxateur

AANKOOP

VERKOOP

AANHUUR

VERHUUR

BEHEER

TAXATIES

CERTIFIED
EXPAT BROKER

Van A naar B - Vier generaties garage Hardeman

In 1928 start overgrootvader A(ris) Hardeman, opgevolgd door opa A(ris) Hardeman en daarna vader A(ris) Hardeman, maar nu zwaait vierde generatie B(arry) Hardeman de scepter, samen met vaste kracht Jerry.

"Vereeniging van handelaars in motorvoertuigen en onderdelen of toebehoren daarvan en van garagehouders" - kortweg BOVAG genaamd - wordt hij lid van deze nog altijd toonaangevende organisatie van autohandelaren. Garage Hardeman is daarmee het op een na oudste lid.

Overgrootvader schaft zich in 1928 deze Chrysler aan. In de oorlogsjaren wordt de wagen verstopt op een erf in de Kepplerstraat, om te voorkomen dat deze zal worden geconfisqueerd. Na de oorlog komt hij terug en blijft in de garage tot in 2017 een liefhebber zich aandient. Deze koopt de Chrysler, knapt hem op en krijgt hem weer rijdend. Samen met Barry en zijn medewerker Jerry rijden ze er onder veel bekijks een ritje mee door Den Haag.

Een goed team

Eind jaren zeventig stapt bij Barry's vader een jongeman naar binnen op zoek naar een baan. Zonder betaald werk zal hij worden teruggestuurd naar Suriname. Barry's vader ziet wel wat in deze Jerry, die dan achttien jaar is. Hij leert hem het vak, Jerry volgt diverse opleidingen en is als volleerd automonteur na vierenveertig jaar nog dagelijks in de garage aan de slag. "Wij zijn een goed team", aldus Barry.

Vijfde generatie

Garage Hardeman zal over vijf jaar zijn honderdjarig bestaan bereiken maar een vijfde generatie Hardeman zit er vooralsnog niet in. Barry heeft twee dochters, die het heel goed doen op school en weinig interesse tonen in auto's en sleutelen. Maar Barry is nog jong, klanten kunnen nog jaren op goede service en onderhoud vertrouwen. Hopelijk kan ook de Snelliusstraat nog lang rekenen op de jaarlijkse sponsoring van het straatfeest door garage Hardeman.

Kitty Bos

"Wij zijn een goed team."

We zijn te gast in de werkplaats van garage Hardeman aan de Snelliusstraat, bijna op de hoek met de Archimedesstraat. Weliswaar Volvospecialist, maar je kunt er ook terecht voor onderhoud en reparatie van elk ander automerk. Het familiebedrijf is al bijna honderd jaar gevestigd op dit adres. Het pand heeft een interessante geschiedenis waarover de redactie graag alles wil weten.

Het op een na oudste BOVAG-lid

Overgrootvader Aris is een man van zijn tijd. Direct na 6 mei 1930, de datum van de in Utrecht opgerichte

Onderduikers

Het pand aan de Snelliusstraat heeft onder de garage een kelder. Tijdens de oorlog herbergt het pand tien onderduikers. Op veilige momenten, in de avond en de nacht, komen zij bovengronds maar grote delen van de dag moeten zij in de kelderruimte blijven. Barry toont ons het namaakvloertje dat overgrootvader Aris heeft aangelegd over de keldertrap naar beneden. Het vloertje sluit de toegang tot de kelderruimte af. Bij onverwachte invallen oogt de ruimte daardoor als een kast. Nog altijd zijn aan de zijmuren de binten zichtbaar die dienst deden als ondersteuning van deze nepvloer. De tien onderduikers hebben allen de oorlog overleefd.

Garage Hardeman,
Snelliusstraat 6
info@garagehardeman.com

Duinoord in debat

Voorafgaande aan de Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen op 15 maart wordt er in het Trefcentrum op vrijdagavond 3 maart druk gedebatteerd tussen wijkbewoners en kandidaten van zes partijen, te weten: Groen Links, VVD, D66, CDA, PvdA, AWP (Algemene

Waterschap Partij) en GOUD (Goed en Gezond ouder). Onder de kandidaten herkennen wij zelfs enkele Duinoorders. Nils Nijdam, bestuurslid van het Bewonersoverleg, leidt het debat dat wordt gevoerd aan de hand van zes stellingen, o.a. over wonen, mobiliteit, klimaat,

natuur en zorg.

Na levendige en enthousiaste discussies is er gelegenheid voor de wijkbewoners om een-op-een na te praten met de aanwezige kandidaten.

De redactie

Werkbezoek wethouder

Kavita Parbhudayal, wethouder van Werk, Wijken en Dienstverlening met ook Participatie in haar portefeuille, brengt op maandag 6 maart een werkbezoek bij het team Haags Samenspel. Dit team houdt

zich binnen de gemeente o.a. bezig met bewonersparticipatie. Vanuit deze rol is het team betrokken bij het project Fietsparkeren Duinoord. Er wordt gestart in het Trefcentrum met een uitleg over het project. Daarna

wandelt de wethouder met de mensen van het team Haags Samenspel door onze wijk om de fiets-situatie in ogen-schouw te nemen.

De redactie

't Culturele Vuurtje

Koffieconcerten in Houtrustkerk

Inwoners van Duinoord zijn van harte uitgenodigd voor de volgende twee koffieconcerten in de Houtrustkerk.

Op zondag 21 mei, aanvang 12.00 uur, speelt Marieke Stoel, organist van de Houtrustkerk, werk van twee componisten uit één familie: Preludium in G van Johann Sebastian Bach BWV 541 en Sonate V van Carl Philipp Emanuel Bach, de bekendste zoon van Bach.

Zondag 11 juni van 12.00 tot 12.30 uur speelt Saxofoonkwartet TempoRarely meerdere werken. Als uitsmijter speelt TempoRarely 'Blue Rondo à la Turk' van Dave Brubeck, samen met Marieke Stoel, piano.

Voor beide concerten is de toegang vrij, met een collecte na afloop.

De redactie

Houtrustkerk | Houtrustweg 1, op de hoek van Beeklaan 535

Vlaggenwacht herdenking 1 jaar oorlog in Oekraïne

Op 24 februari 2023 is het een jaar geleden dat Rusland Oekraïne binnenviel. Een droevige mijlpaal waar ook 'Vlaggenwacht Den Haag' bij stil wil staan.

In de late middag verzamelen zich tegenover de Russische ambassade op de Andries Bickerweg tientallen vlaggenwachters bij de vlag, het symbool van de dagelijkse

demonstratie tegen de oorlog. Een paar weken na de inval van Rusland in Oekraïne is de 'Vlaggenwacht Den Haag' bij de 20 meter lange blauw/gele vlag ontstaan.

Nu, een jaar later, vertellen Lina, Natalie en Danylo, allen uit Oekraïne, de Russisch-Nederlandse Ira en Nicolai uit Rusland ieder hun persoonlijke en emotionele verhaal. Hun levens staan sinds de oorlog op zijn kop. In de ijskoude wind worden, net als bij de herdenkingen van 100 en 300 dagen oorlog, weer kaarsen aangestoken en wordt een minuut stilte gehouden voor alle slachtoffers van de oorlog - niet alleen de soldaten op het strijdtoneel maar ook de vele vluchtelingen. Het koor Jan en Alleman zingt enkele strijdlieden. Merel van Vroonhoven, mede-initiator van de Vlaggenwacht, sluit de bijeenkomst af met dank aan alle vlaggenwachters en de strijdbare verklaring dat de vlaggenwacht door zal blijven gaan tot de oorlog is afgelopen.

Voor informatie over en deelname aan de vlaggenwacht: www.vlaggenwachtdenhaag.nl

Willemijn van Gent

VAN DE VELDE NOTARIAAT

'S - GRAVENHAGE

BURGEMEESTER KOLFSCHOTENLAAN 63 - 2585 DZ 'S-GRavenHAGE

T: 070 - 346 95 02 - W: WWW.VANDEVELDENOTARIAAT.NL

g

NOTARIAAT DE GIER

PERSONEN- EN FAMILIERECHT
NALATENSCHAPPEN
ONROEREND GOED
ONDERNEMINGSRECHT

STATENLAAN 1
2582 GA DEN HAAG

070 306 04 57
INFO@NOTARIAATDEGIER.NL
WWW.NOTARIAATDEGIER.NL

DOBBER VAN GINKEL

Dobber Van Ginkel geeft advies over uw testament of levenstestament, zorgt voor een betrouwbare uitvoering en helpt met het afwikkelen van een nalatenschap.

Kijk op de website voor meer informatie of neem direct contact met mij op voor een vrijblijvend kennismakingsgesprek.

Menno van Ginkel *(Levens)Executeur*

Dobber Van Ginkel | Schuytstraat 50 | Den Haag
06 21 88 57 42 | info@dobbervanginkel.nl

= www.dobbervanginkel.nl =

OOK VERKOPEN?

Van Herk
makelaardij

📞 070 346 9246

De wereld van scharrel- en biologische slagerij 't Oude Ambacht

Als we op maandagochtend de winkel binnenlopen voor een interview heerst er al een hoop bedrijvigheid. Het is nog voor tien en de producten liggen al uitgestald in de vitrines, in de keuken wordt gekookt en vlees gemarineerd en klanten worden geholpen.

26 in plaats van 25

We komen ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum, maar na de enthousiaste begroeting horen we van eigenaren John, Ineke, Nick en Wesley Warrington dat in juli het 26-jarig jubileum gevierd gaat worden. Het 25-jarig jubileum hebben ze door Covid onopgemerkt voorbij moeten laten gaan.

John werkt al vanaf zijn vijftiende jaar in het slagersvak. Na in meerdere winkels te hebben gewerkt, beginnen John en Ineke in 1992 een eigen slagerij in de Holtenstraat. In 1997 kopen ze de slagerij in de Reinkenstraat van Daan Westphal junior, zoon van Westphal senior, die in 1947 de slagerij begon in een voormalige bloemenwinkel. Zij omarmen waar

Westphal jr. in 1988 mee is begonnen: vlees van de scharrelboerderij.

Bij de koop hoort onder andere een originele rookkast, gestookt op eikenhouten krullen. Net als bij hun voorgangers worden hierin vleeswaren gemaakt: hammen, gekookte worst, rookworst, bacon, ontbijtspek, enzovoorts. Alles krijgt de tijd. Runderrookvlees bijvoorbeeld droogt twee weken, zonder toevoegingen, voordat het in de winkel verkocht wordt. "En dan is het zo zacht als zalm", vertelt John. John koopt alleen de delen van een dier waar de lekkerste producten van gemaakt kunnen worden. De Black Angus runderen komen uit Zuid-Amerika, zij grazen in maïsvelden en hun smaak

en fijne structuur vindt hij het lekkerst. De Limousin ribblappen zijn een andere specialiteit.

Dierenwelzijn

De scharreldieren leven jaarrond in uitgestrekte weides in onder andere Nederland en Frankrijk. Ze zorgen voor zichzelf en hun kalveren en scharrelen hun eten bij elkaar. Indien nodig worden ze in de winter bijgevoerd met eigen geteelde gewassen. Jonge dieren worden op natuurlijke wijze geboren, blijven bij hun moeder en groeien langzaam op.

Bij zowel scharrel- als biologische veeteelt staat dierenwelzijn voorop. De strenge richtlijnen zijn voor beide

Scharrel- en biologische slagerij 't Oude Ambacht | Reinkenstraat 10 | www.oudeambacht.nu

"Een wereld waarin we meer respect voor dier en planeet vragen en kwaliteit beter is dan kwantiteit."

Open Ateliers Duinoord en omgeving:

zaterdag en zondag 10 en 11 juni 2023

Kunstliefhebbers opgelet! Ben je benieuwd wat de kunstenaars in Duinoord en omgeving het afgelopen jaar aan moois hebben gemaakt en vind je het leuk om in een ongedwongen sfeer met hen in gesprek te gaan en hun werk te bekijken?

precies hetzelfde: geen preventieve antibiotica, geen gecoupeerde staarten, geen kunstmatige toevoegingen, enzo-voorts. Een verschil tussen scharrel en biologisch is dat bij biologisch het voer dat gebruikt wordt om dieren bij te voeden van biologische landbouw moet komen, zonder kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen.

Een zuivere keten

't Oude Ambacht werkt met vaste leveranciers waarvan bekend is dat de keten zuiver is. Dit zorgt voor een mooi product én een dier dat een waardig leven heeft kunnen leiden voor de slacht.

Het assortiment is groot en er zijn regelmatig nieuwe producten. Elke dag worden in de open keuken maaltijden, soepen en salades gemaakt. Op bestelling worden schotels gemaakt of een vleestaartje dat voor elke gelegenheid aangepast kan worden. Achterin de winkel is een broodjesuitgifte waar verse broodjes worden gemaakt.

John en Ineke werken met een ervaren vast team. Een van hen, Ageeth, is zelfs al dertig jaar bij hen. Oudste zoon Nick is volleerd slager en staat vijf dagen per week achter het hakblok en jongste zoon Wesley is helemaal thuis achter de toonbank en helpt en adviseert klanten.

Het laatste nieuws

Tijdens het interview horen we nog een nieuwtje. Begin mei start Ineke een nieuwe zaak op de plek van Cosy Home. Een winkel met verse producten en lekkernijen, zoals noten, thee, ouderwets snoep en proeverijen. Een van de redenen om de zaak te beginnen is om het aanbod in de Reinkenstraat gevarieerd en aantrekkelijk te houden. Ook aan het welzijn van de inwoners van Duinoord wordt gedacht.

Sandra van Dijk en Traysi Smith

Kom dan naar de 'Open Ateliers Duinoord en omgeving' in het weekend van 10 en 11 juni. Je bent van 12 tot 18 uur van harte welkom om het werk van 33 kunstenaars te bekijken op diverse locaties in de wijken Duinoord, Zeeheldenkwartier en Regentessekwartier. Ze zijn te herkennen aan een raambord met het logo van Open Ateliers Duinoord e.o. En als je betoverd raakt door een kunstwerk kun je dat natuurlijk rechtstreeks van de kunstenaar kopen. Ook kan je bij een aantal kunstenaars een kijkje nemen in hun atelier en zo meer te weten komen over hun werkwijze. Deze

ateliers zijn in de brochure te herkennen aan een * bij de naam van de kunstenaar.

Dit jaar hebben we geen overzichtstentoonstelling. Wel is de brochure met alle informatie over de deelnemende kunstenaars en de locaties vanaf 22 mei af te halen bij Artgallery/Makelaardij Koenders, 2e Schuytstraat 164 op de hoek van de Reinkenstraat. Dat kan gedurende de werkweek en tijdens het Open Ateliers weekend.

Naomi Hirschfeld
Werkgroep OAD

OPEN ATELIER DUINOORD EN OMGEVING

ZATERDAG 10

ZONDAG 11

JUNI 2023

12.00 - 18.00 UUR

33 KUNSTENAARS

WWW.OPENATELIERSDUINOORD.NL

Voor meer informatie: www.openateliersduinoord.nl
www.facebook.com/openateliersduinoord

DIMITRI PAPAIOANOU:

‘Of je nu een wat kleiner appartement in de wijken rondom het centrum zoekt of een villa in Wassenaar, wij maken geen onderscheid.’

VOEL JE WELKOM Bij Residence Makelaars

Een persoonlijke aanpak, enthousiasme, betrouwbaar, actief, serieus én ervaren: het zijn enkele ingrediënten van het succes van Residence Makelaars. Het kantoor waar het team van Residence werkzaam is, huist in een statig hoekpand aan de Banstraat en is met stijl ingericht. Het team kan vanuit deze chique locatie gemakkelijk in heel Den Haag en omgeving zijn werk doen. En dat doet het team met passie en betrokkenheid.

Wij willen iedereen ontzorgen op en van alle gebieden, van aanhuur tot verhuur, taxaties en beleggingen tot aan- en verkoop van alle soorten huizen”, aldus Dimitri Papaioanou (39), de innemende directeur van dit unieke makelaarskantoor.

INTERNATIONAAL EN ERVAREN

Zijn naam doet al een internationale afkomst vermoeden: “Mijn vader is van Grieks/Italiaanse afkomst en mijn moeder is een Haagse. Tot mijn zevende heb ik in het prachtige Italië mogen wonen, daarna nog een paar jaar in Frankrijk. Maar hier, in hartje Den Haag, heb ik rust gevonden en dit bedrijf eigenhandig opgebouwd”. Met meer dan twintig jaar ervaring in zijn vakgebied heeft hij van Residence Makelaars een belangrijke speler op de huizenmarkt gemaakt. Zijn geheim? “Iedereen is welkom. Of je nu een wat kleiner appartement in de wijken rondom het centrum zoekt of een villa in Wassenaar, wij maken geen onderscheid. Wij proberen met al onze kennis en kunde eenieder te ontzorgen”.

ONTZORGEN

Dat is wat Residence Makelaars als geen ander doet: ontzorgen. Zo heeft het hardwerkende team een expatmakelaar aan boord die veel talen spreekt. “Naast het Nederlands en het Engels staan wij mensen, indien gevraagd, in nog vijf talen te woord”, zegt Dimitri trots. Daarnaast zijn ze zeer serieus bezig met hun vak: “Niet alleen de presentatie van een huis is belangrijk, zoals foto's en goede teksten, maar zeker ook snelheid in handelen. Wij kunnen dankzij ons enorme netwerk snel schakelen. Daarbij zijn wij eerlijk en betrouwbaar maar proberen we natuurlijk wel de beste prijs voor onze klanten te bedingen. Professionaliteit en kwaliteit staan daarbij voorop”.

NÉT DAT EXTRA STAPJE

Het team onderscheidt zich door de enorme vakkennis. Ook bij de ver- of aanhuur van huizen is dat te merken. “Soms wordt vergeten dat bijvoorbeeld het vinden van een goede huurder ook belangrijk is. Het gaat niet alleen om de beste prijs”. Tevens is het mogelijk een (huur)huis allereerst goed op de markt te brengen.

LEVENSBEHOEFTE

Dimitri is een mensenmens en dat straalt overal van af: “Ik hou van mensen en zorg er altijd voor dat ze zich welkom voelen wanneer ik ze bijvoorbeeld rondleid. Een huis is een eerste levensbehoefte en ik wil niet dat mensen tegen de ver- of aankoop van een huis opzien. Wij zorgen ervoor dat het van een leien dakje gaat! Dát is waarom wij uniek zijn: persoonlijke service!”

R
RESIDENCE
MAKELAARS

Banstraat 1, Den Haag
T 070 240 02 13

RESIDENCEMAKELAARS.COM

13 mei 2023 Buurtactie Tegelwippen Duinoord - tegels eruit, plantjes erin

Op 13 mei is het weer zover! Lever tegels in en krijg gratis plantjes.

Tijdens onze 'Buurtactie Tegelwippen Duinoord' kun je tegels en straatstenen ruilen voor plantjes. We kunnen de straat opfleuren met geveltuintjes, of je kunt je eigen tuin groener maken. Dat is niet alleen mooi en gezellig maar biedt ook ruimte voor planten, bijen en vlinders. Bovendien vangt planten water op en zorgen voor verkoeling in de zomer. De actie wordt ondersteund door de gemeente Den Haag en door Duurzaam Den Haag. Met deze actie doen we ook mee aan het landelijke NK Tegelwippen 2023.

Waar mogen de tegels/stenen vandaan komen?

- Je voortuin en achtertuin.
- De voorgevel langs je eigen huis. Iedereen mag anderhalve stoeptegel (45 cm) langs de hele gevel weghalen en daar een geveltuintje van maken. Het geveltuintje mag niet doorlopen naar de burens, tenzij

je daar toestemming voor hebt. Er moet nog wel 1,5 m loopbreedte op de stoep overblijven (denhaag.nl/nl/algemeen/geveltuinen.htm)

- Denk ook aan andere plaatsen, zoals een buurtmoestuין, een speelplaatsje, een gezamenlijke binnentuin. Alles mag!

Iedereen mag meedoen!

Niet alleen buurtbewoners, maar ook:

- Scholen kunnen hun schoolplein vergroenen
- Winkeliers mogen een vrolijk geveltuintje aanleggen
- Bedrijven en sportverenigingen kunnen hun binnentuin en parkeerplaatsen vergroenen
- Enzovoort... iedereen mag meedoen!

Wat kun je verwachten?

- Advies over de do's en don'ts bij aanleg

en onderhoud van een geveltuintje

- Hulp van buurtgenoten bij het tegelwippen en aanleggen van de geveltuin
- Hapjes en drankjes
- Gezelligheid en kennismaking met buurtgenoten
- Kans op leuke prijzen
- Plezier voor jong en oud

Win actie

- Samen is alles leuker, dus schrijf je in samen met je buurtgenoten en maak kans op een 'groene prijs'
- Of ga je je hele achtertuin omtoveren in een groene oase? Of een hele reeks aan geveltuintjes aanleggen? Dan maak je kans om de prijs voor de meeste gewipte tegels te winnen.

Werkgroep Duurzaam Duinoord

Jana de Heer

"Maak onze buurt nog mooier en beter voor bijen, vlinders, wateropvang en verkoeling."

BUURTACTIE DUINOORD

TEGEL WIPPEN

Voor een kleurrijke buurt!

**ZATERDAG
13 MEI 2023
12.00 - 16.00**

- PLANTJES IN RUIL VOOR TEGELS
- ADVIES EN HULP BIJ AANLEG GEVELTUINTJE
- ONTMOET JE BUURT!
- SPECIALE MOEDERDAG ACTIE

TREFPUNT: SWEELINCKPLEIN 42
INFORMATIE & AANMELDEN: DUINOORD-DENHAAG.NL

DUINOORD NEIGHBOURHOOD EVENT

TEGEL WIPPEN

For a colourful street!

**SATURDAY
13 MAY 2023
12:00 - 16:00**

- SWAP TILES FOR PLANTS
- ADVICE & HELP TO LAY OUT A FACADE GARDEN
- SPECIAL MOTHER'S DAY PROMOTION
- GET TO KNOW YOUR NEIGHBOURS!

MEET UP: SWEELINCKPLEIN 42
INFORMATION & REGISTRATION: DUINOORD-DENHAAG.NL

Inschrijven: Klaar om tegels te wippen? Doe allemaal mee! Hoe meer, hoe beter! Schrijf je in via de website van Duurzaam Duinoord met het aantal tegels dat je denkt in te leveren. Zie: <https://www.duinoord-den Haag.nl/activiteit/10/03/2023/buurtactie-tegelwippen-duinoord>

The expat pages

Friendliest Service in The Hague

The Reinkenstraat is known as the "Friendliest Street in The Hague" and we now have extra proof. Little Miss Sangria, has won the Haagse Horeca Beurs prize for "The Friendliest Service in The Hague"!

Owners, Jocelyn van der Moolen and Thanasis de Winter received an email informing them that they had been nominated in the category "The Friendliest Service". They knew the prestige of the competition as they had previously been nominated for "Best Newcomer" when they first opened their restaurant. They also knew it would be tough as the other 30 – 35 nominees were all big name restaurants along the Fred, in the harbour and in the city centre. They decided they would "go for it" and let all their customers know that they could vote for them, as the winner would be the restaurant with the most votes.

Even though the prestigious Gouden Pollepel had already awarded them with a 9 for customer service, they were surprised to hear that they were in the Top 5 and then 2 days before the awards ceremony, they received an email advising them to attend the event in the Grote Kerk as they were in the Top 2 and the winner had so many more votes than any of the others in the Top 5 that there was a great chance that they were in for a prize. They attended the ceremony, still not expecting to win, so they were delighted when Little Miss Sangria was announced as "The Friendliest Service in The Hague"!

The prizes were a photoshoot, EUR 500 to spend at Sligro and the services of a hospitality coach, as well as the plaque that is now on display in the restaurant. Jocelyn and Thanasis are thrilled that they won as they work hard on making their restaurant special, and they think it is fantastic that so many of their customers took the time to vote for them. They are also pleased because it is extra publicity for the Reinkenstraat – and just the kind of publicity that is wanted – the friendliest restaurant in the friendliest street.

Just to prove that they deserve the prize: as I was finishing my interview with Jocelyn and Thanasis, a customer who had dined in the restaurant the night before walked in. Jocelyn had found a pendant on the floor while cleaning up and recognized it. She called the customer who she thought it belonged to and her customer was so pleased to be reunited with her beautiful pendant. Now that is what I call customer service.

Plants Replace Paving Stones – Tegelwippen Duinoord Campaign

On the 13th May, Duinoord is holding a campaign event to brighten up our neighbourhood. The Dutch name for this campaign is so lovely, I really don't want to translate it: Tegelwippen Duinoord! Basically, as residents, we are asked to "pull up a paving stone" to make way for plants. This way our streets will be greener and much more colourful, and this will attract butterflies and bees. Moreover, it's much better for irrigation. This event is being supported by the Municipality and Duurzaam Den Haag, and it is part of the national Tegelwippen 2023 event.

For the event you can remove a paving stone from:

- Your front or back garden.
- The front of your house – you can remove tiles from the front of your house up to 45cm into the street, measured from your front wall. You cannot remove tiles from the front of your neighbours' house unless they agree to it. After you have removed the tiles there has to be at least 1.5m of pavement left over, so if the pavement is narrow, keep this in mind. Full details can be found on (denhaag.nl/nl/algemeen/geveltuinen.htm).
- You could also consider other places, such as a community garden, a playground or a communal courtyard.

Everyone is welcome to take part!

This includes all Duinoord residents but also, schools, shops, companies, sports clubs, etc.

Here's what to expect:

- Advice about the do's and don'ts when planting and looking after your little garden
- Help from your fellow residents when setting up your little garden
- Drinks and snacks
- Lots of fun getting to know your fellow residents
- The chance to win a prize
- Fun for all ages

What you can win:

- Doing things together is always fun so sign up with your neighbours and you may win a 'green prize'.
- Or are you considering turning your whole back garden into an oasis of greenery? Perhaps the whole street is planning on making one long row of little gardens in front of your houses? Then you stand a chance of winning the prize for the most paving stones removed in one street.

Sign up:

Are you ready to rip up those paving stones? The more people that take part, the better! Sign up via the Duurzaam Duinoord website and let them know the number of paving stones you are planning on exchanging for plants. Go to: <https://www.duinoord-den Haag.nl/activiteit/10/03/2023/buurtactie-tegelwippen-duinoord>.

Open Ateliers Duinoord

Saturday 10th and Sunday 11th June, 2023

For all you art lovers out there, it's nearly time for Open Ateliers again. Would you like to take a peek behind the scenes and find out what Duinoord's artists have been up to this last year? Would you like to have the chance to chat to them and perhaps even buy a favourite piece or just admire it in their atelier? Then come to the Open Ateliers Duinoord event in the weekend of the 10th and 11th June. From 12.00 to 18.00 you will be made very welcome to take a look at the work of 33 artists at various locations throughout the Duinoord, Zeeheldenkwartier and Regentessekwartier neighbourhoods. You will know where to go as there will be a sign with the Open Ateliers Duinoord logo in their window. You can take a look in their atelier, talk to the artist, see their work and even purchase something that takes your fancy. There is a brochure with full information about the locations and artists taking part. You can pick this up from 22nd May from Art Gallery/ Koenders Real Estate Agents, 2e Schuytstraat 164 – on the corner of the Reinkenstraat. For more information see: www.openateliersduinoord.nl and www.facebook.com/openateliersduinoord.

25 Years in the Reinkenstraat: Organic Butcher, 't Oude Ambacht

This year John and Ineke Warrington are celebrating 25 years in the Reinkenstraat. Actually they have run their organic butcher's shop here for 26 years but the celebrations were postponed due to corona. John has been in the butcher's trade since he was just 15 years old and in 1997 he took over the shop in the Reinkenstraat, which had been there since 1947. The shop was equipped with traditional butcher's equipment, and that was the attraction for John. 't Oude Ambacht means 'traditional craftsmanship'. The original oak smoking oven in the cellar is still used to smoke the hams, sausage, bacon and other

meats they sell – delicious!

John's motto can be seen as rather strange for a butcher but it is very reassuring: Eat less meat, but eat better meat. John only works with suppliers he knows well as he is very keen to know exactly where his meat comes from, how the farmers treat their animals, and it is important to him that the animals have a good life. He only buys the best cuts of meat from animals that are free-range, live outside the whole year round, are fed natural products and are not given preventative antibiotics.

One specialty is Limousin ribs. The shop regularly introduces new products, which you can see being prepared in the open-plan kitchen at the back of the shop, where you can also buy delicious, freshly made sandwiches. Or you can order a meat cake made with their own carpaccio for a celebration. John and Ineke have a very loyal team – one staff member, Ageeth has been working with them for over 30 years. Their 2 sons, Nick and Wesley, also work in the shop.

Something to look forward to: Ineke is opening a new shop in the Reinkenstraat later this year. Where Cosy Home now is, she will have a shop that sells nuts, old fashioned candy, tea and other delicacies. For John and Ineke, the Reinkenstraat is a special street and they are keen to ensure that it continues to offer a variety of shops selling quality products.

Reinkenstraat 19, Eighty years later

**Tiny, two-room apartment used as
The Hague's very own "Secret Annex"**

80 years ago, in the middle of the night of the 22nd to the 23rd March, the German Security Police raided the house at Reinkenstraat 19 belonging to Mies Walbeehm. 24 Jews were hiding in her two-room apartment of this house and they were brutally evicted and taken away to the prison in Scheveningen, then later transported to the Sobibor concentration camp in Westerbork, where they were all killed in the gas chambers. That was 80 years ago, which is why the annual memorial service has an extra special meaning this year. On the 23rd March, 2023, at 11 o'clock in the morning, pupils from the Da Costaschool, together with their teacher, Annerie Boekhout, gather on the pavement in the Reinkenstraat by the war memorial monument above the entrance to number 19. With them is Rabbi Soetendorp who unveiled the monument, together with Mayor Wim Deetman, 21 years ago. Mayor Jan van Zanen is also there, as well

as Colette, a great grandchild of one of the Jews that hid in Mies' tiny apartment, but who survived as he moved to another house just before the raid.

Perhaps the most prominent attendees are the two extremely courageous sisters, Ute Sterr and Almuth Salentijn, the granddaughters of Fritz Koch, the 'Criminal Secretary of the Security Police', responsible for the raid. Annerie Boekhout, Mayor Van Zanen and Rabbi Soetendorp all praised the sisters for their particular bravery.

Thanks to the speeches made by these special guests, the ceremony is very special this year. They all emphasize just how important it is to continue remembering our past and to denounce racism and exclusion as a source of persecution and possibly even genocide. Rabbi Soetendorp's words of hope especially move the crowd. He speaks in German to Fritz Koch's granddaughters, praising their courage as a sign of hope in today's Germany. Pupils from Group 8, Lise, Sarah and Flore, read out the names and ages of the 24 Jews that were deported from the house on 23rd March. The oldest was almost 79 and the youngest was a 7-month-old baby. Sepp reads the poem "When I think about the Jews" and Isa reads the poem "A Minute's Silence". All of the children then sing a Jiddish canon, place the flowers they have each brought in a vase and then Fee closes the memorial by singing Leonard Cohen's 'Hallelujah', while accompanying herself on the cello.

Interview with Ute Sterr and Almuth Salentijn

After the ceremony, 't Lopend Vuurtje had the honour of interviewing Ute en Almuth. Almuth (53) is a lawyer in Wuppertal and Ute (51) is a teacher in Bonn. They didn't know anything about the chilling past of their grandfather until 2016. The family never talked about it. It was known that Fritz Koch spent time in prison after the war, but the assumption was that he was a prisoner of war, as a soldier. It is unclear just how much their father, Knut Koch, knew. Knut was 10 when his father was released from prison. Grandfather Fritz died in 1978, when the two girls were 9 and 7. It was only after the death of their mother that they stumbled across documents they had never seen before, while clearing out their family home. Family members referred them to a book by an Auschwitz survivor, which allegedly mentions their grandfather's name. A footnote

in the book put them onto the trail of Friedrich Weinreb, the suspected betrayer of the Jews hiding in the Reinkenstraat. This book is still available so, slowly but surely, Ute and Almuth start to learn about their grandfather's sinister past. It is a real shock to the two ladies who remember their grandfather as a devoted man who took them on trips and told them fairy stories. But they can't let it go. They travel to The Hague, they consult the National Archives and the NIOD archives and find out even more details about their grandfather's role. During the war, he was the coordinator of the 'Judenreferat IVB' in the Netherlands, a part of the Nazi Intelligence Party and the Security Police, established in Villa Windekind on the Nieuwe Parklaan in The Hague. They learn about his role in the raid on the house in the Reinkenstraat, then contact the Da Costaschool, meet Annerie Boekhout and on the 23rd of March, they attend the memorial service. They are clearly moved and Rabbi Soetendorp's words, in particular, touch them deeply. They stress how much they abhor Nazism and detest the role that their grandfather played. Just as the rabbi says: "we can't change the past, but we can change the future". They would also like to express how much they appreciate the Da Costaschool organizing this annual memorial service. After the war, Fritz Koch was sentenced to seven years in prison in the Netherlands for crimes against humanity. He was released after seven years and despite his conviction, he was able to return to work with the Criminal Police.

You can read more about this story, about Mies and Adriana Groen, who helped the Jews hiding in the Reinkenstraat in a brochure about the Hague's "Achterhuis" available from Antiquariaat Colette in de Reinkenstraat and from the Da Costaschool, Hollanderstraat.

Expat page by Traysi Smith
TRAYSIS'S TRANSLATIONS
Obrechtstraat 399
2517 VB Den Haag
06 49 61 35 71
traysi@traysistranslations.nl

DROGISTERIJ - PARFUMERIE
STARRENBURG

TER WAARDE VAN:

€5,-

**Alstublieft...
een cadeautje voor u!**

Uw adres dichtbij voor:

- Geneesmiddelen
- Dagelijkse boodschappen
- Cadeauartikelen
- Huishoudelijke artikelen
- PostNL afhaalpunt
- Leuke aanbiedingen

*Alleen geldig bij een minimale
besteding van € 25,- of meer.

Uitgezonderd luiers en babyvoeding.

Cadeaubon niet inwisselbaar tegen
contanten. Geldig t/m 31 mei 2023.

REINKENSTRAAT 83 - 2517 CS DEN HAAG

WIJ LEVEREN GRAAG EEN BIJDRAGE AAN ONZE FRAAIE WIJK

VAN DEN AKKER DUINOORD FONDS

Wij storten van iedere woning die u in Duinoord
via ons kantoor verkoopt een bedrag in het fonds.

Reinkenstraat 72, 2517 CX Den Haag | 070-346 89 33 | vandenakker-makelaardij.nl

